

Johann Christian Petersen

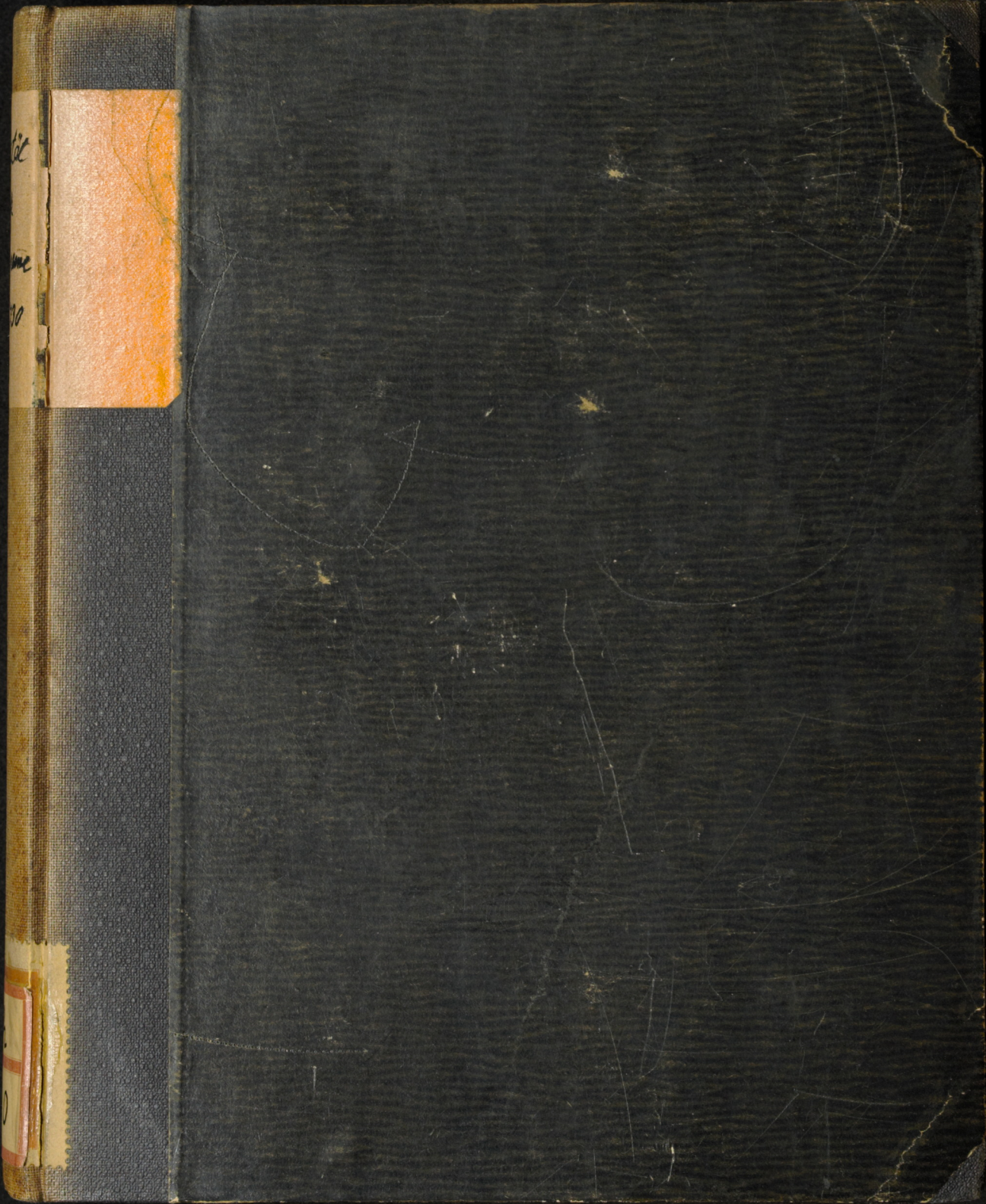
Programma Paschale, Qvo Rector Academiae Varniacæ, Johannes Christianus Petersen, Jur. Utr. D. & Cod. Prof. Publ. Ordin. De Christo Propter Justificationem Nostram Resuscitato disserit, Cives Academicos O. O. Honoratissimos, Ut ad vitam spiritualem cum Eodem resurgant, pro officii ratione, qua par est humanitate sedulitateque hortaturus

Rostochii: Typis Io. Iacob. Adleri, [1729?]

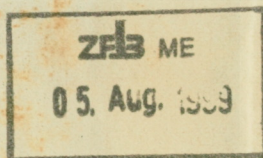
<https://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn1837985804>

Druck Freier Zugang

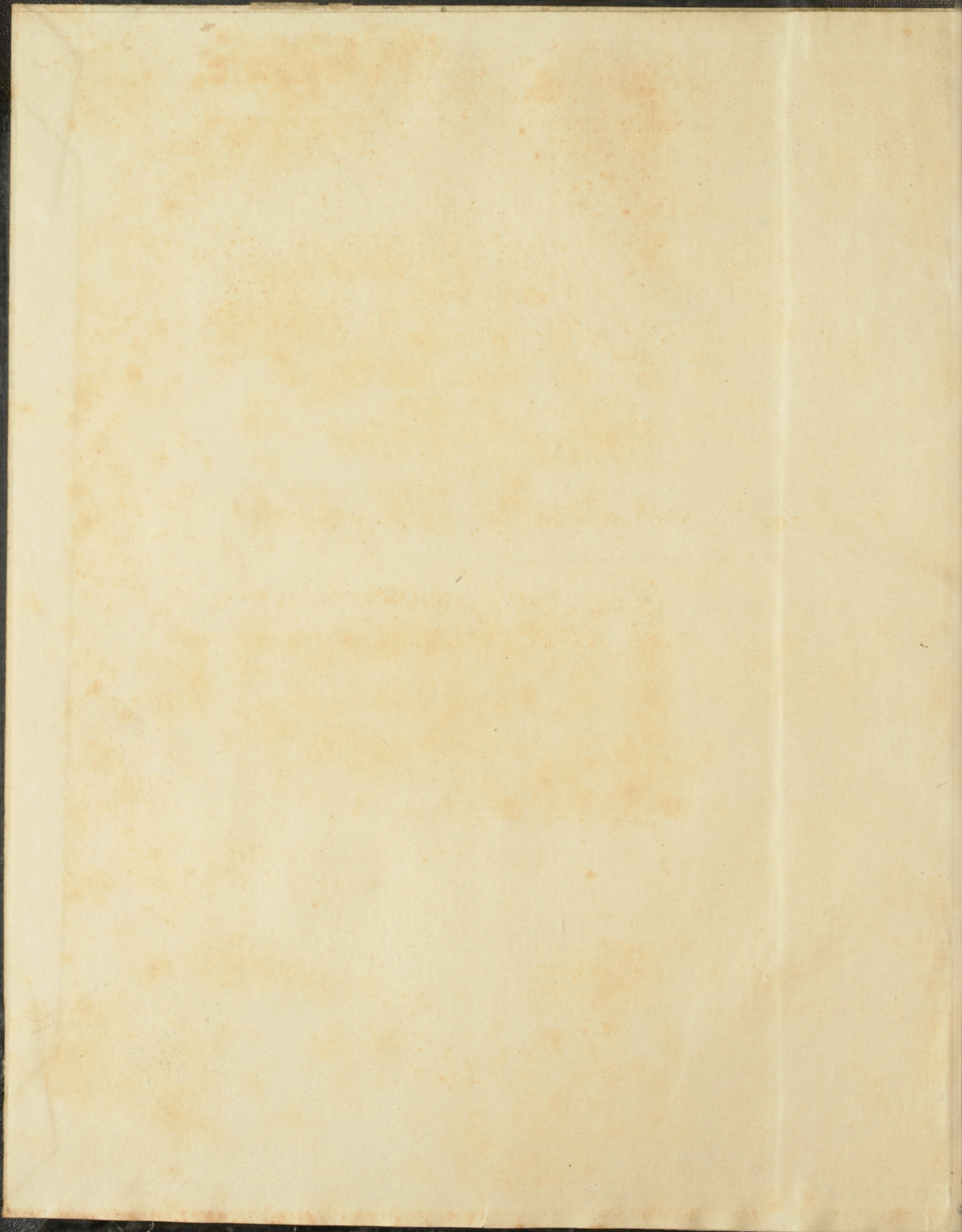

1897:2

● entsäuert

Math. h.
2960

14.
12
PROGRAMMA PASCHALE,
^{Qvo}
RECTOR ACADEMIÆ VARNIACÆ,
JOHANNES CHRISTIANUS
Petersen,

Jur. Utr. D. & Cod. Prof. Publ. Ordin.

DE

CHRISTO
PROPTER JUSTIFICA-
TIONEM NOSTRAM
RESUSCITATO

differit,

CIVES ACADEMICOS O. O. HONORATISSIMOS,

Ut

ad vitam spiritualem cum Eodem
resurgant,

pro officii ratione,
qua par est humanitate sedulitateque
hortaturus.

ROSTOCHII,
Typis IO. IACOB. ADLERI, SEREN. PRINC. & ACAD. Typographi.

Vi patientem haecenus & morientem spectavimus Christum, Salvatorem nostrum dulcissimum, nunc eum victoriosum mortis Triumphatorem, redivivum è sepulchro resurgentem contemplaturi sumus. Sic enim hodiernum, quod in sanctam resurrectionis dominicae recordationem celebrari pietas antiquitatis, inde à primo Ecclesiae Christianae exordio, ordinavit, Festum postulat. Haud namque minus nos boni ex ejus resurrectione, quam ex morte, consequuti sumus. *Traditus enim equidem est propter peccata nostra; sed resuscitatus est propter justificationem nostram*, Paulo docente, *Rom. IV. 25.* Ut igitur plus satis habeamus causae recordandi resurrectionis Salvatoris nostri. Docuerat Apostolus haecenus, quomodo, qui peccatores sumus omnes, destituti gloria DEI, tamen coram DEO justificemur, ut haereditatis vitae aeternae participes fieri queamus, ostendendo, justificari nos, sine meritis & operibus nostris, gratis, gratia DEI, propter redemptionem Christi meritumque fide apprehensum. Hancque suam doctrinam exemplo justificationis Abrahami, tanquam patris omnium credentium, illustraverat pariter atque probaverat. Atque haec tandem ad nos, qui eadem cum illo fide Abrahami filii sumus, applicat, dicens, *id*, nimirum de fide Abrahamo in justitiam imputatam, *non scriptum esse propter illum tantum, quod imputatum ipsi sit; sed etiam propter nos, quibus futurum, ut imputetur, credentibus in eum, qui resuscitavit Jesum Dominum nostrum ex mortuis.* Et hujus asserti rationem allegat, quia Christus non solum propter peccata nostra traditus est, qua voce non tantum passiones & mortem, sed universam ejus exinanitionem exprimit; verum etiam propter justificationem nostram, resuscitatus, quo itidem non modo vivificationem ejus & resurrectionem indigitat, sed universam complectitur exaltationem. Pontificii Christum hinc justificationis nostrae causam, non meritoriam, sed exemplarem constituunt, in quo & Socinianos sibi habent facile consentientes. Et enim utrique, justificationem nostri coram DEO per imputationem meriti justitiae

que

que Christi fieri, negantes, eandem cum sanctificatione seu renovatione confundunt, quasi consistat in collatione vel infusione iustitiæ habitualis nobis inhaerentis. Inde BELLARMINUS *Tom. IV. Controvers. de Justific. Lib. I. cap. 6.* cum, Apostolum h. l. justificationis nomen tribuere potius renovationi internæ, quam justificationi, asseruisset, addit: *Neque enim dubitari potest, quin Apostolus velit, mortem Christi fuisse exemplar mortis peccatorum, resurrectionem autem exemplar renovationis & regenerationis internæ, per quam in novitate vitæ ambulamur.* Sic & PERERIUS *Disp. X. in Ep. ad Rom. Cap. IV. Th. 48.* commentatus est: *Paulus hoc loco remissionem peccatorum distinguit à justificatione, dicens, Christum mortuum esse propter nostra delicta, & resurrexisse propter nostram justificationem, aperte indicans, non in sola remissione peccatorum consistere justificationem nostram, sed principalem justificationis partem esse renovationem vitæ & rectitudinem mentis, cujus exemplum fuit resurrectio Christi.* At verò, quanquam negaturi non simus, Christi mortem & resurrectionem nostræ mortis ac resurrectionis spiritualis causam exemplarem esse, quippe quod disertis Apostolus *Rom. VI. 4.* docet; non tamen & hanc nostro loco significationem intendit, sed ut causam meritoriam justificationis nostræ Christum describit. Et licet, etiam renovationem, at alio tum in sensu, justificationem vocari posse, concesserimus, neutiquam tamen hic Paulus vocabulum justificationis eo in sensu sumit, sed in forensi significatione, pro actu illo iudiciali, quo DEUS nos peccati reos absolvit, & imputatâ nobis Christi iustitiâ fide apprehensâ, justos pronunciat ac in iudicio suo declarat. Occurrit enim in textu vocabulum Δικαιώσις, de quo rectè LIMBORCHIUS *Comment. in Ep. ad Rom. h. l.* *Vox Δικαιώσις, inquit, non significat virtutem iustitiæ, sed justificationem, qua DEUS peccata nobis remittit, nosque ut justos tractat.* Quantumlibet enim, ERASMO pariter atque JOH. MILLIO, in suis Novi Testamenti Græci editionibus, annotantibus, nonnullis in Codicibus Δικαιοσύνη, i. e. iustitia, legatur; nihil tamen invenimus causæ, cur receptissima illa lectio sit deferenda, quin potius contextus totumque caput hoc unâ cum præcedente eandem urgeat. Nam Apostolus de eâ, quâ coram DEO iusti sumus, loquitur justificatione, quam in imputatione fidei ac iustitiæ, sine nostris operibus, consistere, v. 5. 6. verbis clarissimis docet. De quibus

bus ut prolixius agamus, nec scopus noster requirit, nec chartæ tem-
 porisve spatium permittit. In id potius inquirendum nobis est,
 quomodo justificatio nostri, quam actum judiciale esse diximus,
 in imputatione justitiæ Christi & peccatorum remissione consisten-
 tem, resurrectioni Christi tribuatur, cum Christus eandem nobis
 passione mortisque suâ jam promeruerit? Citatus paulò antè LIM-
 BORCHIUS *loc. alleg.* licet vocabuli *δικαιώσις* veram adduxerit
 significationem, in hac tamen quæstione Socinianis propius acce-
 dit, quod adstruxerat modò, mox destruens, scribendo: *Egregia est*
abuso, quâ mors Christi, tolerata ad expiationem peccatorum, refertur
ad conversionem à peccatis; & resurrectio Christi, ad resurrectionem cre-
dentium ad vitam sanctam, in quam veluti ex morte peccati resurgunt;
ut ita obtentâ per mortem Christi peccatorum remissione, porro per ejus
resurrectionem plenam consequantur justificationem. In quam expositio-
 nem Fanaticos sibi quam facillimè habebit consentientes, juxta quos
 etiam, non per imputationem justitiæ Christi justificamur, sed mors &
 resurrectio ejus ad peccati è nobis deletionem & essentialis justitiæ
 Christi in nobis excitationem tendit. Sed ad propositam quæstio-
 nem ut revertamur, decisio ejus Limborchiana huc redit: remis-
 sione quidem peccatorum nobis imputari justitiâ; haud tamen
 eandem plenè nobis applicari, nisi intercedente oblatione Christi
 in cælis, quapropter Apostolum, dicit, singula, mortem nimirum &
 resurrectionem Christi, distinctè ad majorem emphasim exprimere
 voluisse. *Quia mortuus quidem est Christus, sunt ipsa illius verba,*
propter peccata nostra, sed morte tota ejus oblatio peracta non fuit:
oportuit ut ex morte suscitaretur, & per sanguinem suum cæleste sacra-
rium ingrederetur, ut oblatione sui ipsius, tanquam fidelis Pontifex, sa-
crificium suum consummaret, & æternam nobis redemptionem impetra-
ret: quemadmodum olim Pontifex, mactata pecude, sanguinem ejus in-
tulit in sanctum sanctorum, & coram DEO obtulit ad expiationem
peccatorum totius populi. Quæ sane non aliter sonant, quam si
 crassum audieris Socinianum loquentem. Horum etenim ex sen-
 tentia, passio & mors Christi non fuit ipsa illius oblatio, sed præ-
 paratio duntaxat ad sacerdotium in cælis demum obeundum, ibi-
 que peragendum sacrificium. Et si illud Paulinum, cum Chri-
 stum propter justificationem nostram resuscitatum dicit, interpretan-
 tur. Contra quos, qui ex istis to errores eorum refutarunt, vi-
 deri possunt, STEGMANNUS *Photinian. Disp. XXI. Qv. 3. 4.*
 FRAN-

ERANTZIUS *Schol. Sacrific. Disp. XVI. th. 46. seq.* aliique, quin & GROTIUS *Lib. de Satisfact. Christi contra Socin. Cap. X.* Nimirum ex adverso certissimum est, attestante clarissimis Scripturâ, Christum peccata nostra pertulisse in corpore suo, super lignum, nimirum crucis, *1. Petr. II. 24.* & sanguinem ejus emundare nos ab omni peccato, *1. Joh. I. 7.* cum sine sanguinis effusione nulla fiat remissio, *Ebr. IX. 22.* adeoque nos DEO reconciliatos esse per mortem Filii ejus, *Rom. V. 11.* hincque sacrificium expiatorium Christum in cruce obrulisse, offerendo se DEO ipsum. Unde *Eph. V. 2.* dicitur se ipsum tradidisse pro nobis *προσφοράν καὶ θυσίαν*, oblationem et sacrificium, DEO, in odorem bonæ fragrantiae. Ut itaque nulla in cælo amplius oblatio facta sit, quam patiundo mortemque consummaverat. In cruce quippe pendens, accepto aceto, exclamavit ipse: *Consummatum est!* quo dicto, caput inclinans spiritum tradidit, *Joh. XIX. 30.* hoc ipso indicans, morte suâ satisfactionem DEO pro peccatis nostris præstitam esse. Propterea & Apostolus in hoc eum Pontifici Veteris Testamenti opponit, quod hunc eandem hostias saepe offerre oportuerit, ipse verò unam pro peccatis hostiam obtulerit, unaque oblatione consummaverit in perpetuum eos, qui sanctificantur, *Ebr. X. 12. 14.* Quantumvis igitur actus exaltationis Christi meritorii sint; satisfactorii tamen non sunt, nisi qui ad ejus pertinent exinanitionem, quos tamen simul etiam meritorios esse, res ipsa docet. Quare, discrimen hoc accuratè observans Paulus, in dicto nostro, Christum propter peccata nostra traditum dicit, quorum verborum plenior expositio & quasi commentarius *Es. LIII. 4. 5. 6.* videre est; at resuscitatum propter justificationem nostram. Non quod resurrectio solitariè sit causa justificationis nostræ, cum exclusionem mortis ejus, quasi hæc nullam ad expiandum peccata, & justificationem nobis promerendam vim & influxum nullum haberet; neque, quod ad complementum satisfactionis per resurrectionem aliqua facta sit, vel fieri debuerit accessio, quasi per mortem eadem sufficientiam debitam nancisci non potuerit; sed dicitur Christus à morte resuscitatus propter justificationem nostram, (1) respectu *manifestationis*, quia resurrectio Christi est evidens satisfactionis testimonium. (2) Respectu *confirmationis*, nam id eo surrexit, ut justitiam credentibus confirmaret. Si enim Christus in morte mansisset, de meriti sufficientia adhuc dubitari potuisset,

quia, ubi mors adhuc dominatur, ibi nondum habet locum peccatorum abolitio. (3) Respectu applicationis; idem enim resurrexit, ut per vitam ejus servaremur, *Rom. V. 10.* & beneficia morte Christi parta, per potentiam ipsius nobis conferri possent. (4) Respectu actualis à peccato absolutionis: nam exeundo ex mortuis ipso facto nos absolvit, ut nemo nos damnare possit, *Rom. IX. 34.* Et hinc etiam fit, quod in dicto illo Paulino plusculum videtur attribui resurrectioni, quam morti, nimirum non per se, sed ratione nostri, non ratione acquisitionis, sed applicationis, confirmationis & obfignationis, quia magis de nostra salute certi inde reddimur. Quibus rem hanc totam optimè declarat STEGMANNUS *l. c. Quest. 2.* & quibuscum consona habet GERHARDUS *Adnotat. ad priora Capita Epist. D. Pauli ad Rom. b. l.* qui postremi præcipuè membri declarationem ex dicto *Rom. IX. 3.* jungit: *Quemadmodum*, scribens, *Pater Cælestis Christum propter peccata nostra in mortem tradendo, in carne ipsius de peccato damnavit peccatum, hoc est, condemnavit illud propterea quod in Christum peccavit, afferens illi mortem, cum tamen esset innocens, ac proinde ademit peccato jus suum adversus credentes, ut non possit eos in posterum damnare; vel etiam damnavit, i. e. punivit peccata nostra in Christo, quæ ipsi ut sponsori erant imposita atque imputata: ita quoque excitando eum à mortuis, ipso facto absolvit eum à peccatis nostris ipsi imputatis, ac proinde etiam nos in ipso absolvit, ut sic Christi resurrectio sit nostræ justificationis & causa, & pignus, & complementum, quod pertinent dicta, I. Cor. XV. 17. 2. Cor. V. 21. Eph. II. 5. Coloss. II. 12. 13. Philipp. III. 8. 9. 10. I. Pet. I. 3.* Qualem illustrationem dicti nostri quoque suppeditat WITTICHIIUS *Investigat. Ep. ad Rom. b. l.* addito haud incongrue: *Declaratus est per resurrectionem immunis à culpis nostris & debito legis. Sic Christus justificatus dicitur, non quidem eo sensu, quo justificatio proprie supponit actionem & accusationem antea factam, cum nemo Christum eo nomine accusaverit, ac si non liberatus esset à culpis nostris & debito legis; sed quatenus idem hic est factum respectu Christi, quod sit, quando aliquis actor, sive accusator ponitur.* Atque sic, autumo, clarius patefecit differentia illa, cum Apostolus Christum propter peccata nostra traditum, & resuscitatum propter justificationem nostram dicit. Nimirum, traditus, indeque passus & mortuus est non solum propter nos, sed etiam pro nobis; resuscitatus autem resurrexit, non pro nobis, sed propter nos tantum, Ita mors ejus

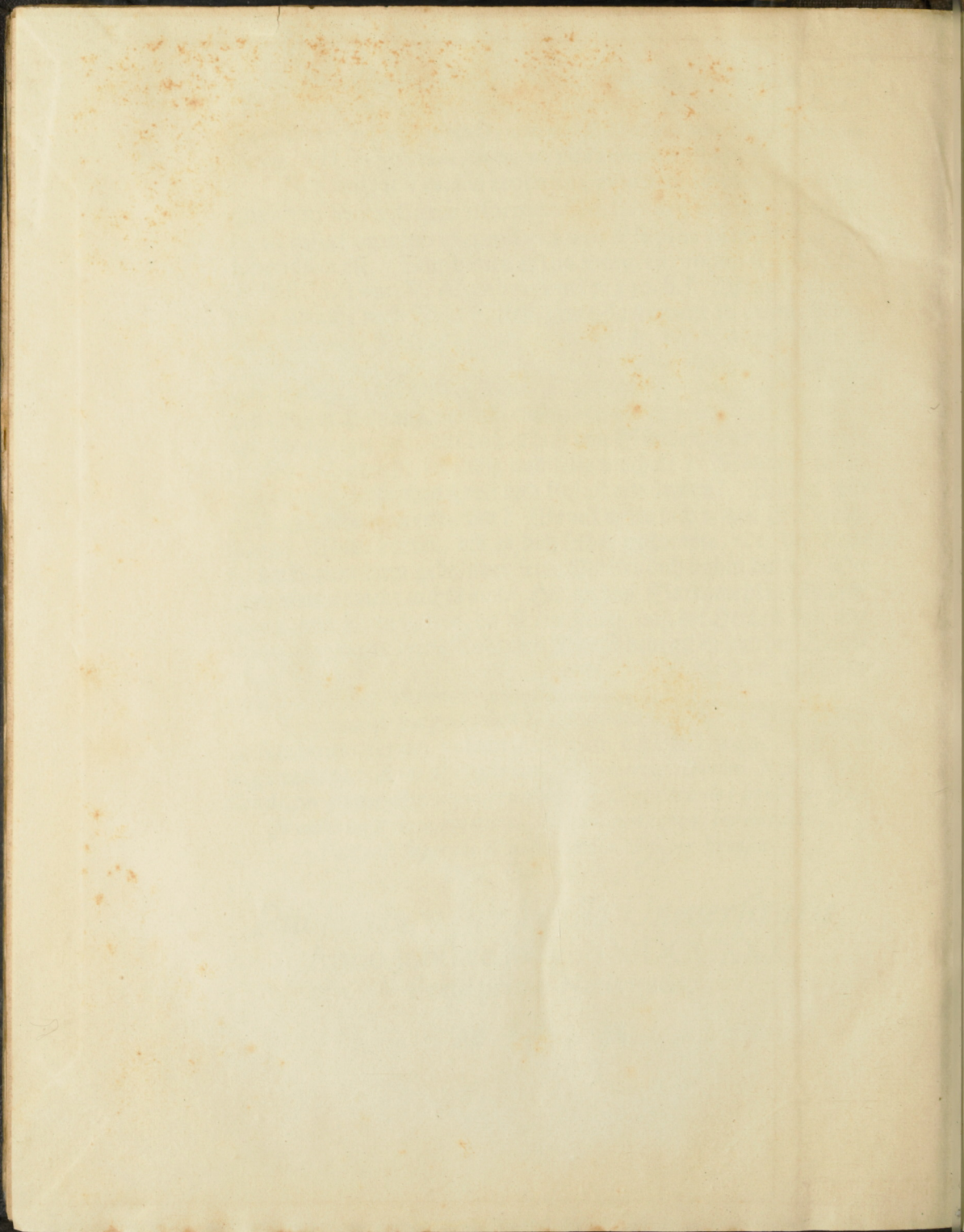
ejus & satisfactoria & meritoria simul erat; resurrectio verò meritoria tantum, nequaquam autem satisfactoria est. Ex istis igitur jam nunc nobiscum agnoscitis, CIVES ACADEMICI O. O. HONORATISSIMI! quanti nostra interfit, Christum à morte surrexisse, nosque certà de ejus resurrectione ac immortà fide gaudere. Ni enim surrexisset, non potuissent nobis, quæ passione morteque suâ nobis promeruerat, bona applicari, nec certi satis esse potuissemus, eadem nobis acquisita fuisse. Hoc enim causæ fuit, cur tot resurrectionis suæ testes oculos extare Salvator voluit, quemadmodum apud Evangelistas videre est, contexente quoque catalogum plurium eorum Apostolo *1. Cor. XV. 3. -- 9.* Quanta verò sint, quorum resurrectio Christi, in eum si credimus, participes faciat, bona, plenis, ut ita dicam, buccis sacer pronunciat divinarum literarum Codex, quorum omnium quasi compendium nobis exhibuit Paulus, dicendo, propter justificationem nostram eum resuscitatum esse. Justificationum autem quanta sit felicitas, quanta beatitudo, idem ille nos condocer Apostolus *Rom. V. 1. 2.* concludens, *v. 10. Si, cum essemus hostes, reconciliati sumus DEO per mortem Filii ipsius: multo magis reconciliati salvabimur in vitâ ejus.* Ex adverso, quæ infelicitas, quanta miseria mansura sit eos, qui resurrectionem Salvatoris in dubium vocant, alibi, nimirum *1. Cor. XV. 17. 18. 19.* exponit: *Si Christus, inquit, resuscitatus non est, vana est fides vestra: adhuc estis in peccatis vestris. Utique etiam, qui obdormiverunt in Christo, perierunt. Si in vita hac sumus, qui sperarunt in Christo tantum, miseriore omnibus hominibus sumus.* Quæ cum ita sint, non modò devotè seduloque DEUS rogandus est, qui fidem de veritate resurrectionis Christi in cordibus nostris confirmet, non enim eam credere nostræ vel voluntatis est vel potestatis; sed etiam bonorum, quæ promeritis eadem nobis est, nos dignos efficiat participesque. De cetero, nobis & hoc agendum atque curandum est, CIVES! ne nos iisdem indignos geramus ipsi. Quod sit, si spirituali nos morti tradiderimus, vel àb irreconciliabili DEI nostroque hoste tradi periniserimus, peccatis intervenientes, & in peccato perseverantes. Id quod à nobis absit, & absit quam longissimè! Potius è contrario conversionis nostræ quotidie memores vivamus, ex *Eph. II. 4. 5. 6.* DEUS quippe nos, cum essemus mortui peccatis, vivificavit cum Christo, & suscitavit cum eo, sedereque fecit cum eo in supracoelestibus in Christo JESU. Multa quidem, eaque tam

tam egregia, quam necessaria, statum nostrum vitamque respicientes,
 in usum & ædificationem nostram dici heic possent; at malumus de
 iis, ex afflatu divino qui scripsit, Apostolum Paulum commentantem
 allegare atque audire, qui *Rom. VI. 3. -- 14.* sic nostrum, in hoc resur-
 rectionis Christi Festo, nobis officium ob oculos verbis gravissimis
 ponit: *Nescitine, quod, quotquot baptizati sumus in Christum Jesum,
 in mortem ipsius baptizati sumus? Sepulti ergo sumus cum ipso per baptis-
 ma in mortem, ut sicut resuscitatus est Christus ex mortuis per gloriam Pa-
 tris, sic etiam nos in novitate vite ambulemus. Si namque complantati
 facti sumus similitudini mortis ipsius, utique etiam resurrectionis erimus:
 Hoc scientes, quod vetus noster homo con crucifixus sit, ut abrogaretur cor-
 pus peccati, ut non amplius nos serviamus peccato. Qui enim mortuus
 est, justificatus est à peccato. Si ergo mortui sumus cum Christo, credi-
 mus, quod etiam victuri simus cum ipso: Scientes, quod Christus, post-
 quam resuscitatus est ex mortuis, non amplius moriatur: mors illi non am-
 plius dominabitur. Quod enim mortuus est, peccato mortuus est semel:
 quod verò vivit, vivit DEO. Si etiam vos arbitremini vos ipsos mortuos
 quidem esse peccato, viventes autem DEO per Jesum Christum Dominum
 nostrum. Ne igitur regnato peccatum in mortuo vestro corpore, ut obe-
 diatis illi in concupiscentiis illius. Neque sistite membra vestra instrumen-
 ta injustitiæ peccato: sed sistite vos ipsos DEO, tanquam ex mortuis vi-
 ventis; & membra vestra instrumenta iustitiæ DEO. Hæc igitur, CIVES
 OPTIMI! non per præfens Paschale Festum duntaxat, sed omnem
 per vitam, & quotidie quidem meditemur, hæc agere, Spiritu S. vires
 largiente, semper omnique nisu conemur & studeamus. Sic certam
 fovere possumus spem, fore, ut cum Christo heic ad spiritualem vitam
 gratiæ resurgentes, etiam olim cum illo ad vitam gloriæ cælestem
 simus resurrecturi. Id quod nobis omnibusque credentibus con-
 cedat DEUS, per resurrectionem Domini nostri
 Jesu Christi. Fiar!*

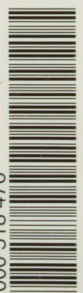
P. P. sub Sigillo Rector. Academ.

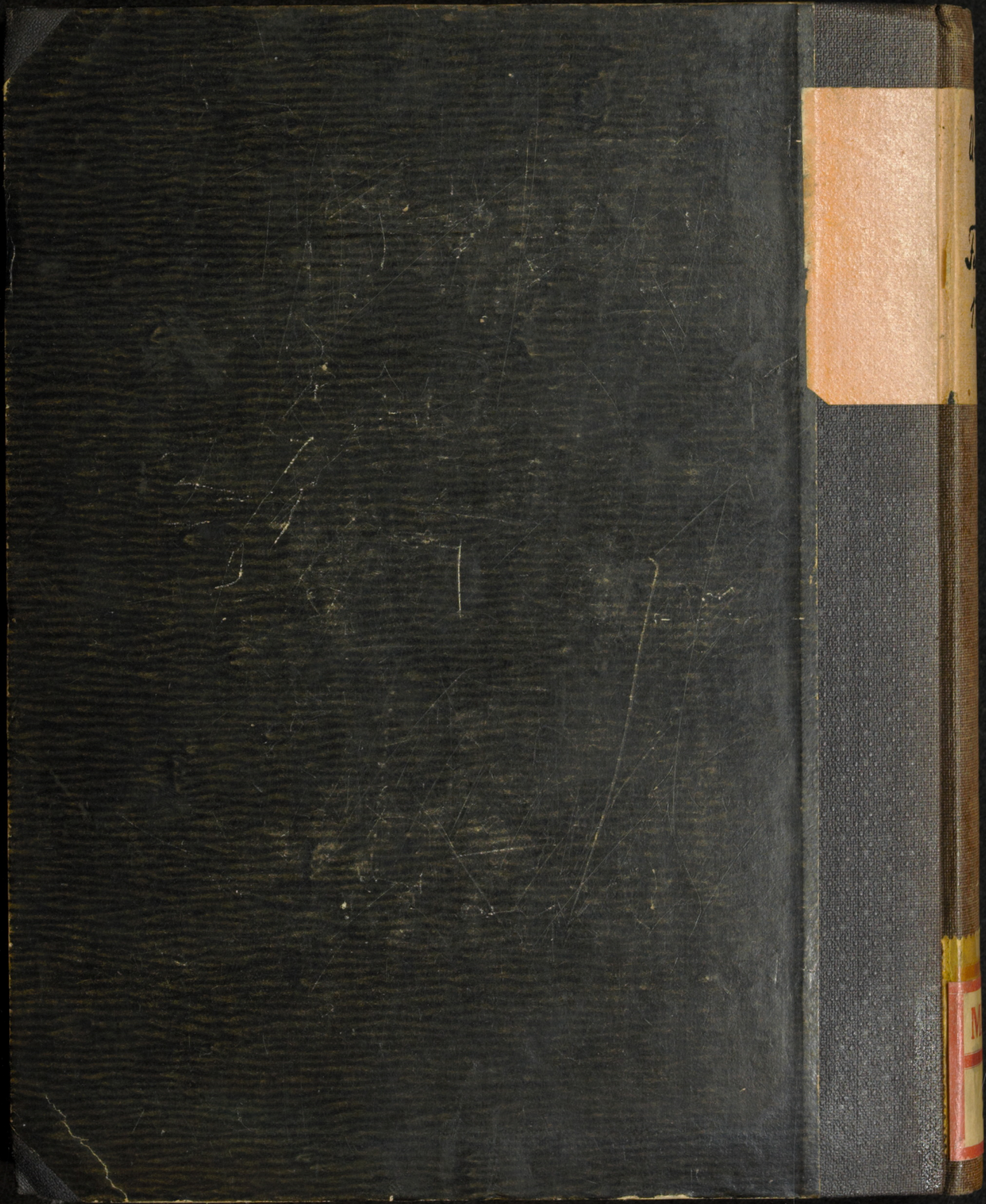
Feria I. Paschatos A. R. S. MDCCXXIX.

33
LBMV Schwerin
000 518 476

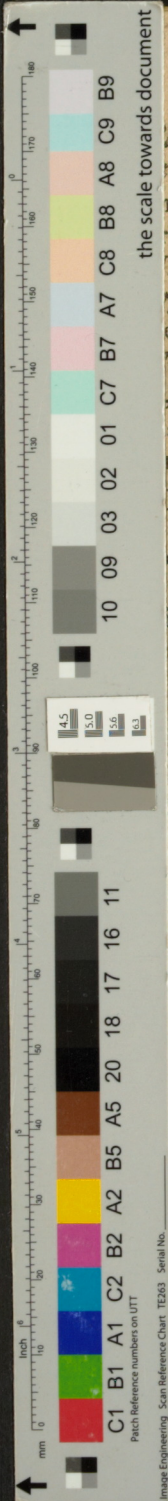

Image Engineering Scan Reference Chart TE263 Serial No.

sacrifico. Disp. XVI. th. 46. seq. aliique, quin & satisfact. Christi contra Socin. Cap. X. Nimirum est, attestante clarissimis Scripturâ, Christulisse in corpore suo, super lignum, nimirum. 24. & sanguinem ejus emundare nos ab omni. 27. cum sine sanguinis effusione nulla fiat re-eoque nos DEO reconciliatos esse per mortem. 11. hincque sacrificium expiatorium Christi, offerendo se DEO ipsum. Unde *Eph. V.* addidisse pro nobis *προσφορὰν καὶ θυσιάν*, id est, in odorem bonæ fragrantia. Ut oblatio facta sit, quam patiendo morte. In cruce quippe pendens, accepto aceto, exaltatum est! quo dicto, caput inclinans spiritum hoc ipso indicans, morte suâ satisfactionem præstitam esse. Propterea & Apostolus in duobus Testamenti opponit, quod hunc eandem contulerit, ipse verò unam pro peccatis hosti-latione consummaverit in perpetuum eos, *X. 12. 14.* Quantumvis igitur actus exaltati sint; satisfactorii tamen non sunt, nisi qui- tionem, quos tamen simul etiam meritori- Quare, discrimen hoc accuratè observans, Christum propter peccata nostra traditum, non plenior expositio & quasi commentarius est; at resuscitatum propter justificationem, resurrectio solitariè sit causa justificationis no- mortis ejus, quasi hæc nullam ad expiandum nobis promerendam vim & influxum nul- quod ad complementum satisfactionis, qua facta sit, vel fieri debuerit accessio, non sufficientiam debitam nancisci non potue- à morte resuscitatus propter justificationem *manifestationis*, quia resurrectio Christi est evi- onium. (2) Respectu *confirmationis*, nam id- credentibus confirmaret. Si enim Christus meriti sufficientia adhuc dubitari potuisset, quia,

X 3